

України від 27.12.2017 № 1057 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-2017-p> (дата звернення: 17.05.2019).

Надійшла до редколегії 22.05.2019

УДК 355.426.4:004.942

Є. Г. БАШКАТОВ,

*кандидат військових наук, доцент,
начальник кафедри тактики*

Національної академії Національної гвардії України;

С. А. ГОРЄЛИШЕВ,

*кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри тактики*

Національної академії Національної гвардії України

АВТОМАТИЗАЦІЯ МЕТОДИКИ ОБҐРУНТУВАННЯ РАЦІОНАЛЬНОГО СКЛАДУ ЗАХОДІВ І ФОРМУВАННЯ УГРУПОВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В РАЙОНІ НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ

До методики обґрунтування раціонального складу заходів та формування угруповання Національної гвардії (НГ) України для охорони правопорядку в районі надзвичайного стану (НС), введеного за умов виникнення масових безпорядків, розроблена для застосування в штабах оперативно-тактичного, оперативного рівня під час підготовки пропозицій для прийняття рішення командиром для здійснення заходів з охорони правопорядку в районі НС. До цієї методики висувається наступні головні вимоги: достовірність результатів, оперативність їх одержання, доведення та виконання рішень на дії військових нарядів (ВН).

Загальний порядок застосування методики зводиться до наступного:

– офіцер штабу вивчає району майбутніх дій та об'єкти, що підлягають охороні з використанням геоінформаційної системи та цифрових карт, які входять до складу автоматизованої системи підтримки прийняття рішення;

– проводить вивчення рівня складності оперативної обстановки за допомогою сучасних електронних ресурсів та прогнозує тенденції змін оперативної обстановки в умовах НС;

– спільно з офіцерами тилу та технічної частини відповідно до поставленого завдання готує та уточнює необхідні вихідні дані та, з використанням складової автоматизованої системи – програми розрахунку особового складу угруповання НГ України по ВН та ОВСТ для здійснення заходів у районі НС, проводить розрахунки та визначає потребу сил для успішного виконання СБЗ, а також раціональну чисельність органу управління, груп бойового порядку та забезпечення угруповання НГ України. Програмний засіб, який розроблений для реалізації даного етапу, здійснює автоматизацію процесів введення інформації про склад та кількість ВН, проведення обчислень, збереження вихідних даних та результатів обчислень у вигляді сформованого документа, який має розподіл сил та засобів за ВН при різних заходах (зокрема, ізоляційні заході, охоронні заході, режимні заході та інші);

– на основі визначеної потреби сил, за допомогою автоматизованої системи підтримки прийняття рішення командувача НГ України на застосування сил, проводить вибір військових частин та визначає чисельності їх резервів, з яких раціонально формувати угруповання НГ України, яке спроможне успішно виконати СБЗ за даних умов обстановки;

– за результатами розрахунків штаб готує пропозиції для прийняття рішення командиром (начальником).

Запропонована методика програмно реалізована у середовищі Delfi і орієнтована на застосування, як при розробленні превентивних планів так і під час прийняття рішення щодо виконання СБЗ за конкретних умов обстановки. Структурні складові методики незалежні одна від одної. Вони можуть бути використані самостійно при організації виконання окремих часткових завдань.

Таким чином, використання автоматизованої системи підтримки прийняття рішення дозволить підвищити достовірність та скоротити час на планування та прийняття рішення на використання угруповань НГ України для охорони правопорядку в районі НС, введеного за умов виникнення масових безпорядків.

Надійшла до редколегії 02.04.2019

УДК 351.75:621.37

В. В. БОГУСЛАВСЬКИЙ,

кандидат юридичних наук,

завідувач кафедри спеціальної фізичної підготовки

факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОШОКОВИХ ПРИСТРОЇВ ПРИ ОХОРОНІ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ

Розглянуто окремі форми силової протидії поліцейських в ході охорони громадського порядку (пасивний спротив та напад). Досліджено застосування поліцейськими електрошокових пристроїв при охороні громадського порядку.

Ключові слова: *громадський порядок, Національна поліція, сльозогінні речовини.*

Під час несення служби з охорони громадського порядку працівникам поліції доволі часто доводиться стикатися різними формами силової протидії, окремі з яких є доволі небезпечними для поліцейських.

Силова протидія поліції може проявлятися у формі пасивного спротиву, коли особа не здійснює жодного нападу на поліцейських, однак у силовий спосіб перешкоджає виконанню ними службових обов'язків. Наприклад, особа може загороджувати поліцейським прохід до певного місця події або, навпаки, вихід поліцейських з місця події із затриманими особами чи вилученим майном. Також особа може перешкоджати своєму затриманню звільняючись від захватів поліцейського чи напружувати м'язи рук, перешкоджаючи тим самим проведенню спеціальних прийомів. Оскільки такі дії особи, не несуть прямої загрози особистій безпеці поліцейських, реагування на них має здійснюватися пропорційно.

Зазначені дії можуть давати підстави для застосування для застосування фізичної сили (відповідно до ч. 1 ст. 44 Закону України «Про Національну поліцію» поліцейський може застосовувати фізичну силу, у тому числі спеціальні прийоми боротьби (рукопашного бою), для затримання особи, яка вчинила правопорушення [1]). Крім того, за наявності підстав до такої особи можуть бути застосовані кайданки та інші засоби обмеження рухомості (п. 1 ч. 3 ст. 45 Закону України «Про Національну поліцію» [1]).

Опитування практичних працівників поліції з даного питання показує, що застосування фізичної сили у зазначених випадках застосовується широко (кайданки – рідше). Це пояснюється тим, що заходи фізичного впливу, застосовувані для подолання пасивного фізичного опору, не пов'язані із завданням шкоди здоров'ю.

Іншою формою силового протистояння є напад на поліцейського, під час якого особа або група осіб застосовує або погрожує застосуванням до поліцейських фізичної сили, підручних засобів, холодної зброї чи вогнепальної зброї, вибухових пристроїв, хімічних речовин тощо.